Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 20 grudnia 1934 r.- 1189.-

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

P a r y s k i "L e T e m p s" a p r o c e s h i t l e r o w - c ó w w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 17.XII.1934/:"Temps" z 15 grudnia umieścił artykuł wstępny, poświęcony działalności narodowych socjalistów w Kłajpedzie. Opisując postępowanie Niemców, pismo dochodzi do wniosku, iż obowiązkiem Litwy było nie dopuścić, by pod przykrywką autonomji dokonano zamachu na całość jej terytorjum. Omawiając rozwój wypadków, wskazuje pozatem "Le Temps" na analogję z sytuacją, jaka była się wytworzyła w Austrji i piętnuje niemiecką politykę represyj ekonomicznych, doprowadzających do nędzy małe państwo, broniące swej niezależności.

"Temps" chwali Litwę, iż zdołała się oprzeć naciskowi tych represyj. O procesie agitatorów narodowo-socjalistycznych pismo wyraża mniemanie, iż proces ten powinien przekonać inne państwa bałtyckie do wykazania podobnej czujności wobec im również zagrażającej działalności ze strony "nazi".

O d c z y t p r o f . P a k s z t a s a n a t e m a t w s p ó l n e g o j ę z y k a p a ń s t w b a ł t y c k i c h .Prasa kowieńska /z 17.XII.1934/:Na zebraniu unji bałtyckiej przybyły do Rygi prof.Pakształ wygłosił odczyt o międzynarodowym języku państw bałtyckich. Mówca wskazał, iż kraje bałtyckie posługują się aż 7 językami i coraz mniej jest ludzi, mogących porozumieć się wspólnym językiem. To też problem znalezienia wspólnego języka staje się pilny.

Kraje bałtyckie, by nie ulec zbyt silnym wpływom obcym i zachować swą niezależność kulturalną, powinne przy wyborze wspólnego języka pominąć języki sąsiadujących wielkich mocarstw oraz swych mniejszości narodowych. Zdaniem prelegenta, tym wszystkim warunkom odpowiadają języki: angielski, francuski, łacina i esperanto.

Angielski, jako pierwszy język obcy w szkołach został już wprowadzony w Łotwie i Estonji,należałoby więc to uczynić również w Litwie.

D o k o ł a w i z y t y s z e f a s z t a b u l i t e w - s k i e g o w Ł o t w i e ."Liet.Aidas" Nr.288 /XII.1934/:Szef lit.Sztabu Głównego płk.Rasztikis udzielił przed wyjazdem z Rygi wywiadu przedstawicielom prasy łotewskiej, oświadczając, że w czasie wizyty zaprosił wodza naczelnego armji łotewskiej na Litwę.Wizyta Łotyszów spodziewana jest w Litwie po Nowym Roku. Następnie płk.Rasztikis oświadczył, że w Litwie uważa się sprawę zbliżenia armij łotewskiej i litewskiej za dojrzałą.-

E l t a o d e c y z j i L i g i N a r o d ó w w s p r a w i e s t o s u n k ó w p o l s k o - l i t e w s k i c h ."Liet.Aidas" Nr.287 /XII.1934/ zamieszcza komunikat Elty o artykule "Gazety Polskiej" w sprawie poruszanego na sesji Ligi Narodów konfliktu między Jugosławją a Węgrami. "Gazeta Polska", pisząc na ten temat wyraziła się, że na likwidację konfliktu między Jugosławją a Węgrami należy zapatrywać się sceptycznie, gdyż Rada L.N. usunęła podobnie w grudniu 1927 r. t. zw. stan wojenny między Polską a Litwą, a mimo to uchwała ta pozostała dotychczas martwą literą.

Elta zaopatruje opinję "Gazety Polskiej" w następujący komentarz: Jak wiadomo, w stosunkach polsko-litewskich nietylko ta jedna decyzja L.N. pozostała bez konsekwencyj. L.N. już przedtem potępiła gwałt Żeligowskiego w Wileńszczyźnie, lecz nie zdołała przywrócić sytuacji prawnej, gdyż Polska temu się sprzeciwiła.

Całą powyższą wiadomość zaopatruje "L.Aidas" w tytuł "Krótka pamięć".-

P a r a f o w a n i e l i t . - ł o t e w s k i e g o t r a k t a t u h a n d l o w e g o .Prasa ryska /z 20.XII.1934/:Dn.19 grudnia zakończyły się lit.-łotewskie rokowania w sprawie traktatu handlowego. Obie delegacje osiągnęły porozumienie, parafując zarówno tekst traktatu, jak też listę towarów. Parafowany traktat oparty jest na zasadach największego uprzywilejowania i klauzuli bałtyckiej, przyczem przewiduje specjalne ulgi dla wyliczonych w listach towarów.

Nierozstrzygnięta narazie została sprawa clearingu, który w związku z różnemi ustrojami obu państw wymaga dalszego wyjaśnienia. Rokowania w tej sprawie będą prowadzone osobno.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

P r a s a l i t e w s k a o r o c z n i c y p r z e w r o t u g r u d n i o w e g o .

"Liet.Aidas" Nr.287 z 17.XII.1934 r. Art.p.t."17 grudnia".

Streszczenie:

Przed 8-miu laty 17 grudnia litewskie życie państwowe i narodowe ostro skręciło w innym,bardziej twórczym kierunku. Życie Nie-

podległej Litwy do 17 grudnia 1926 r. pozostanie długo jeszcze w pamięci Litwinów, jako pełne wahań i niepokoju. Nie wiadomo, gdzieby się Litwa znalazła, gdyby świadome siły Narodu Litewskiego nie zagrodziły drogi elementom, które utraciły odpowiedzialność.

W ciągu 8-miu lat zrobiono bardzo wiele. Od 1926 r. rozpoczął się nowy pozytywny okres twórczy.Pod kierunkiem Wodza Narodu otworzyły się perspektywy bardzo szerokie. Dzień 17 grudnia pozostanie w historji Litwy znamienną datą.-

"Musų Rytojus" Nr.98 z 18.XII.1934 r. Art.p.t."Osiem lat narodowej pracy". Streszczenie:

Przed 8-miu laty ster młodego Państwa Litewskiego przekręcono ostro w nowym kierunku pracy państwowo-twórczej. Odbył się sławny przewrót 17 grudnia 1926 r.Odtąd rozpoczęła się państwowa aktywna praca. Wzmocniono element narodowy, będący głównym filarem Państwa Litewskiego, zwiększono narodowe uświadomienie i t.d. Ogół litewski coraz bardziej zaczyna rozumieć znaczenie 17 grudnia. Daje to przywódcom narodowym nadzieję na pomyślną walkę z trudnościami i dalsze wzmacnianie podstaw Narodu i Państwa.-

K r o n i k a .

S p r a w a w y s t a w y s z t u k i l i t e w s k i e j w M o s k w i e .Prasa kowieńska /z 18.XII.1934/:W kołach artystów litewskich powstał projekt urządzenia wystawy sztuki litewskiej w Moskwie. O ile prowadzone obecnie w tej sprawie rokowania dojdą do skutku, wystawa zostanie urządzona na wiosnę roku przyszłego.

Podobną wystawę zamierza się również urządzić w Rydze.-

Z a m o r d o w a n i e n a c z e l n i k a p o l i c j i w Ś w i ę t o r z e c z u .Prasa kowieńska /z 18.XII.1934/:15 grudnia naczelnik komisarjatu policji w Świętorzeczu Girtenas został zastrzelony przez nieznanego sprawcę.-

1 5 - l e c i e s z k o ł y l o t n i c t w a ."Liet.Aidas" Nr.28[illegible] /XII.1934/:16 grudnia obchodzono w Kownie uroczyście 15-lecie istnienia szkoły lotnictwa wojskowego.-

X - l e c i e s p ó ł k i w y d a w n i c z e j "S a k a l a s". "Liet.Aidas" Nr.288 /XII.1934/:W r.b. litewska spółka wydawnicza "Sakalas" obchodzi swe dziesieciolecie. W ciągu 10-ciu lat swego istnienia spółka wydała 532.750 egzemplarzy książek.-

V I I I - l e c i e p r z e w r o t u g r u d n i o w e g o .Prasa ryska /z 19.XII.1934/:W związku z 8-leciem przewrotu grudniowego /17.X II.1926/ odbyły się odpowiednie akademje w organizacjach tautininków oraz korporacjach studenckich. Oficjalnych uroczystości nie było.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

K w e s t a n a r z e c z p o l s k i e g o T - w a D o b r o c z y n n o ś c i ."Dzień Kowieński" Nr.287 /XII.1934/:W wyniku jednodniowej kwesty polskiego T-wa Dobroczynności zebrano ok.1.900 lt. /w r.ub. ok.3.000 lt./.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"R y t a s" o a k c j i h i t l e r o w c ó w k ł a j p e d z k i c h ."Rytas" Nr.287 z 17.XII.1934 r. Art.p.t."Jeszcze jedna wskazówka". Streszczenie:

Posiedzenie Sejmiku, które się nie odbyło /13 grudnia/wykazało raz jeszcze, że partje niemieckie w Sejmiku wcale nie mają chęci troszczyć się o żywotne interesy Kłajpedy, a tylko słuchają dyrektyw z Niemiec, których agresywne pretensje w stosunku do Litwy już dawno i jaskrawo się wyrażają. Partje kłajpedzkich germanizatorów demonstracyjnie wykazywały ~~xxxx~~ swe antypaństwowe stanowisko w stosunku do Litwy i brak zainteresowania sprawami Kłajpedy. Tak dalej być nie może. Interesy kłajpedzkie nie mogą się dłużej znajdować w rękach partyj, które się kierują zgubnemi dla Litwy dyrektywami Niemiec. Trzeba znaleźć wyjście z tego zaklętego koła. Trzeba wyciągnąć konsekwencje z wtrącania się Niemiec do wewnętrznych spraw litewskich i z nielojalności partyj niemieckich w Sejmiku. Sytuacja prawna w Kłajpedzie musi być tak ułożona, by Rzesza i jej placówki nie mogły szkodzić żywotnym interesom Kłajpedy i Litwy.-

K r o n i k a .

D o k o ł a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w k ł a j p e d z k i c h.Prasa ryska/z 19.XII.1934/:Po odczytaniu personalij oskarżonych,przystąpiono do odczytywania obszernego aktu oskarżenia. Zawiera on szereg dokumentów, artykułów prasowych, wywiadów,rozkazów,mów i t.p.,z których wynika,że Kłajpeda winna być przyłączona do Niemiec